

Třebešice

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Benešov

Nadmořská výška: 431 m n. m.

Počet obyvatel: 114

Adresa URL: obectrebesice.cz

Okres: Benešov

GPS souřadnice: 49.775246N, 14.831844E

První pís. zmínka: 1358 (666 let)

PSČ: 257 26

Historie obce Třebešice

Tam, kde se dnes říká „v Ohradách“, stávala ve XIII. stol. tvrz zvaná Debrník a kolem ní se rozkládala ves Třebešice. Asi čtvrt hodiny na západ od této vsi stojí kostel románského slohu, který je asi tak starý jako debrnická tvrz. Ve starých listinách se uvádí tento kostel pode jménem Debrník (asi podle léčivé rostliny bedrník, která zde tehdy snad v hojné míře rostla). V soupisu kostelů, který kolem roku 1350 dal pořádit první arcibiskup pražský, Arnošt z Pardubic, jest uveden kostel Debrník jako farní kostel. Zakladateli tohoto kostela byli vladykové usedlí na tvrzi Debrník. Nejstaršími nám známými z rodu těchto vladyků jsou bratři Valkoun, Jan a Jaroslav z Třebešic, kteří s Vikéřem vladykou z Bílkovic jako patronové kostela debrnického učinili návrh, aby po smrti faráře Petra byl potvrzen za faráře z Debrníku kněz Havel z Domačína, což se stalo 10. prosince 1358.

V husitských dobách přidrželi se osadníci debrničtí učením M. J. Husa a kalichu. Po utišení bouří husitských sídlil na Třebešicích rytíř Valkoun z Třebešic, který roku 1448 s lidem svým pomáhal panu Jiřímu z Poděbrad dobýt Prahu. Rod rytířů z Třebešic na Třebešicích vymřel během XV. století a na Třebešicích se usadili cizí rodové. Roku 1544 dal do obnovených desk zemských vložit své dědictví v Třebešicích rytíř Václava záhora ze Záhoří. Rytíři Záhorové nepochybně přišli do Třebešic z Čehovic, neboť tam se tento rod připomíná. U hájovny Březiny je les Slotějov. Na jeho místě stála asi ves Slotějov, která již roku 1544 byla pustá.

Rytíři Záhorové asi té doby opustili starou tvrz a vystavěli blíže kostela nový hrad, který nazvali Třebešice. Toto jméno se během času přeneslo i na kostel a jméno Debrník kleslo v zapomnutí. "Hrad Třebešice" prošel mnohými úpravami do podoby barokního zámku, který v současné době prochází rozsáhlou rekonstrukcí stejně jako přilehlý park a rybníky.

Po Václavu Záhorovi nastoupil jeho syn Adam Záhora a po něm Jan Záhora ze Záhoří a na Třebešicích. Jan, Petr, Jindřich, Matěj a Jiřík, bratři Lukavečtí z Lukavce, prodali roku 1599 své dědictví, které jim roku 1598 odkázal Jan Záhora ze Záhoří, rytíři Václavu staršímu Věžníkovi z Věžníků a na Věžnicích. Tento starý rytířský a později hraběcí rod psal se z Věžníků podle své tvrze, která stála ve Věžnicích u Městečka. Václav z Věžníků zemřel roku 1603. Synové jeho Markvart a Václav rozdělili se o otcovské dědictví tak, že Markvart obdržel Věžníky a Václav Třebešice.

Po Václavu z Věžníků dědil Třebešice jeho syn rytíř Odolan z Važníků na Třebivlicích a Třebešicích, rada císaře Ferdinanda III., který měl za manželku dceru Adama Kuplíře ze Sulevic, s níž obdržel Třebivlice. Odolan z Věžníků prodal roku 1651 statek třebešický, totiž sídlo, ves s filiálním kostelem, Litichovice a 4 grunty v Bejkovicích rytíři Tomáši Sohierovi z Windmühle, měšťanu pražskému a jeho manželce Otilii, dceři Serváce Engla z Engelflusu a na Mníšku. Paní Otilie Sohierová zemřela dne

17. ledna roku 1657 a je pochována ve zdejším kostele. Protože ke koupi statku třebešického půjčil tchán Tomáše Sohiera poustoupili statek třebešický Janu Tomáši Sohierovi z Windmühle, svému synu. Rytíř Tomáš Sohier z Windmühle a na Třebešicích, který byl nejvyšším laitenentem Wernierského regimentu kyrysníků, zemřel 9. ledna roku 1679 a pochován je ve zdejším kostele. O tomto rytíři se zachovala tato lidová pověst: Když pan Sohier jako podplukovník u kyrysníků sloužil a proti Turkům bojoval, upadl do zajetí. Turci ho nutili, aby přijal jejich víru. Posléze mu určili, aby se do druhého dne rozmyslil, jinak, že bude prodán do otroctví. Rytíř v noci tvrdě usnul. Když ráno se probudil, seznal, že je v lese a na svobodě. Po chvíli spatřil sedláka, kolem se ubírajícího. Otázal se ho, kde by byl? I dozvěděl se, že je „na Boukovci“, nedaleko svého zámku třebešického. Aniž by šel nejprve domů, putoval i s okovy na Sv. Horu. Jakmile tam vstoupil do kostela, spadly mu okovy s nohou. Na památku obětoval ony okovy a pln radosti vrátil se do Třebešic.

Sohierové přikoupili ke statku třebešickému statek čeňovický. Oba tyto statky zdědila Marie Magdalena, rozená svobodová paní Sohierová, která se provdala za Františka Bechyně z Katan a na Rozsochatci. Po její smrti roku 1704 prodal František Bechyně po ní zděděné statky a to: Třebešice a Čeňovice Juditě Alžbětě provdané i rozené hraběnce z Götzu, choti Jana Maxmiliána hraběte z Götzu. Jejich dceru Marii Barboru z Götzu pojal za manželku František Antonín hrabě z Roggendorfu. A tak tomuto hraběti připadlo panství šternberské a třebešické. Týž zemřel již roku 1739, velice svůj majetek zadluživ. Vdova po něm a jeho dědička, hraběnka Marie Barbora z Rogendorfu, prodala dne 30. června 1752 statek třebešický a čeňovický, k nimž od panství šternberského přidala dvůr Vysokou Lhotu, vesnice Libež, Nemíž a Slověnice pod jménem statku vysokolhotského kláštera Emauzského v Praze, protože tento klášter veselému panstvu půjčil 7.000 zl. a dobře si je na jejich majetku pojistil. Tak za 7.000 zl. stal se majitelem statku třebešického, čeňovického a vysokolhotského kláštera emauzský a drží statky ty dosud.

Roku 1752 byl ustanoven v Třebešicích ředitelem panství a farářem P. Columbán David, za něhož postavena byla první dřevěná školní budova blíže nynějšího 8. čp. a prvním učitelem na ní byl ustanoven Jan Chlumecký.

Roku 1771 zemřel P. Columbán David a pochován je po pravé straně hlavního oltáře ve zdejším kostele. Na místě zbořeného 10. čp. stojí dnes 43. čp. a naproti němu stál pivovar, který se zde připomíná již roku 1603. Voda k vaření piva brala se ze studny, která se jmenuje Barbora.

Ale ještě větším dobrodiním pro obec bylo založení lihovaru v nynějším pop. č. 3., kde ještě dnes čteme na štítě nápis v řeči samospasitelné (německé) Spiritus Aparát. Staří lidé dosud říkají, že chodí do „aparátu“.

Roku 1797 postavena byla dřevěná školní budova, která měla čp. 2. a stála proti zámku. Dodnes vidíme kamenné schody, které vedly k této budově, v níž se vyučovalo do roku 1830, kdy vystavěna byla školní světnice v zámeckém dvoře, ale učitelé bydleli v čp. 2. až do roku 1865. Roku 1829 byla přistavěna část kostela ke straně západní.

Roku 1865 upravena byla školní budova z obecního špýcharu o jednom poschodí.

Roku 1879 bývalý konvent emauzský odevzdal klášter a statky své benediktínům berounským.

Roku 1876 byla jednotřídní zdejší škola proměněna na školu dvoutřídní a prvním řídícím učitelem byl jmenován dosavadní její správce Antonín Pavlovský.

Roku 1887 byla škola rozšířena na trojtřídní školu. Protože budova školní byla malá, byla k ní roku 1899 přistavěna třída, kabinet, schodiště a záchody.

Roku 1922 bylo pro školu koupeno rozsáhlé letní cvičiště.

Více zde: <http://www.obectrebesice.cz/historie-obce>

